TUKES
TURVATEKNIIKAN KESKUS

TIEDOTE

Julkaistavissa 13.12.2002 klo 12

Sähkölaitteiden markkinavalvonnasta väitöstutkimus:

MARKKINAVALVONTA VAATII EUROOPPALAISEN YHTEISTYÖN TIIVISTÄMISTÄ

Teknillisessä korkeakoulussa on valmistunut väitöstutkimus sähkötuotteiden markkinavalvonnasta Suomessa. Tekn. lis. Jyri Rajamäen tutkimuksessa on analysoitu suomalaisen valvontajärjestelmän toimivuutta ja tulevaisuuden kehittämistarpeita. Tutkimuksessa arvioidaan, että tällä hetkellä markkinavalvonta toimii Suomessa riittävän tehokkaasti, mutta ilman kansainvälisen yhteistyön lisääntymistä ja tehostumista valvonta tulee jatkossa vaikeutumaan.

Markkinavalvonnalla tarkoitetaan viranomaisten tekemää valvontaa, jolla varmistetaan markkinoilla myytävien tuotteiden vaatimustenmukaisuus, esimerkiksi turvallisuus. Sähkölaitteiden valvonta muuttui Suomessa ETA-jäsenyyden myötä vuoden 1994 alusta, jolloin ennakkohyväksyntämenettelystä luovuttiin. Valvonnasta huolehtii nyt Turvatekniikan keskus (TUKES). Suomessa on panostettu huomattavasti laitteiden markkinavalvontaan ja tämä onkin saanut osakseen sekä kotimaista että kansainvälistä arvostusta.

Tutkimuksen mukaan kehitettävää löytyy erityisesti teknisistä standardeista sekä eurooppalaisesta valvontajärjestelmästä. Markkinavalvonnan taso vaihtelee maittain huomattavasti Euroopan talousalueella. Järjestelmänä nykymuotoinen markkinavalvonta soveltuu etenkin sarjatuotantotyyppisille kuluttajatuotteille, mutta yksittäisten tai pieninä sarjoina valmistettavien tuotteiden valvonta on hankalampaa.

Rajamäen mukaan vaarallisten tai sähkömagneettisesti yhteensopimattomien sähkölaitteiden tulo markkinoille voitaisiin estää tehokkaimmin, jos turvallisuuteen panostaminen koettaisiin yrityksissä entistä palkitsevammaksi. Lainsäädännön ja yleisen ilmapiirin tulisi kehittyä siten, että olisi taloudellisesti kannattavampaa huolellisesti varmistaa valmistettavan, maahantuotavan ja/tai myytävän laitteen turvallisuus ja sähkömagneettinen yhteensopivuus kuin pelkästään pyrkiä minimoimaan vaatimustenmukaisuuden osoittamisesta aiheutuvat kustannukset.

Tutkimuksessa todetaan, että Suomen markkinoilla esiintyvien sähkölaitteiden vaatimustenmukaisuuden parantumiseen nykyisestä vaikuttaa entistä enemmän kansainvälisen markkinavalvonnan kehittyminen. TUKESin kannattaakin Rajamäen mukaan panostaa kansainväliseen yhteistyöhön. Nykyään tuotteet liikkuvat ympäri maailmaa hyvin nopeasti. Pitkän aikavälin tavoitteiksi tulisikin asettaa korkeatasoiset yleismaailmalliset sähkölaitteiden vaatimukset sekä näiden kattava valvonta.

Tekniikan lisensiaatti Jyri Rajamäki väitteli sähkötuotteiden markkinavalvonnasta 13.12.2002 Teknillisen korkeakoulun sähkö- ja tietoliikennetekniikan osastolla. Rajamäki toimii TUKESissa ylitarkastajana erityisalanaan sähkömagneettinen yhteensopivuus. Vastaväittäjänä toimi professori Teuvo Suntio, Oulun yliopiston teknillisestä tiedekunnasta ja valvojana professori Jorma Kyyrä Teknillisestä korkeakoulusta. Väitöskirja Market Surveillance of Electrical Equipment in Finland – Analysis and Development on julkaistu TUKESin julkaisusarjassa numerolla 9/2002 ja se on saatavilla sähköisessä muodossa TUKESin verkkosivuilta: www.tukes.fi/julkaisut/9_2002.pdf.

Tutkimuksen empiirinen osa koostui TUKESin sähkötuotevalvonnan arvioinnista Euroopan laatupalkintokilpailun kriteeristön avulla, haastattelututkimuksista, markkinavalvontahankkeista sekä TUKESin markkinavalvontatietokannan tilastollisesta analysoinnista.

Lisätietoja: Jyri Rajamäki, puh. 040 513 0710